

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Πιο κάτω παρουσιάζονται συνοπτικά τα κύρια σημεία του Σεμιναρίου ΕΜΕ Μουσικής Φεβρουαρίου 2016.

Νοείται ότι τα πιο κάτω είναι απλά εισηγήσεις. Σημειώνεται ότι πολλοί από εσάς ήδη εφαρμόζετε τα πιο κάτω:

1. Σχεδιάζουμε εμείς τα μαθήματά μας με βάση το υλικό των βιβλίων του ΥΠΠ, της Ελλάδας αλλά και άλλων δικών μας μουσικών βιβλίων με βάση τους ΔΕΕ της βαθμίδας 3 και 4. Φτάνει **σε κάθε μάθημα** να υπάρχουν οι 3 βασικές δραστηριότητες: **ΑΚΟΥΩ, ΠΑΙΖΩ/ΤΡΑΓΟΥΔΩ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ**. Το ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ δεν σημαίνει μόνο ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ αλλά μπορεί να είναι και ο πειραματισμός (ατομικά, σε дуάδες κλπ), η εξερεύνηση και επεξεργασία μιας ιδέας κλπ. Δημιουργικότητα μπορεί να υπάρχει σε **όλες** τις μουσικές δραστηριότητες (τραγούδι, εκτέλεση, αυτοσχεδιασμό, σύνθεση, κίνηση)
2. Επιδιώκουμε όμως να υπάρχει ροή των δραστηριοτήτων (διαπλοκή), όσο γίνεται, χωρίς να τεμαχίζουμε το μάθημα και να δημιουργούνται κενά. Προωθούμε, μαζί με τα ρυθμικά κρουστά όργανα, τον αυλό κι άλλα μελωδικά μουσικά όργανα όπως glockenspiel, ξυλόφωνα, μεταλλόφωνα, αρμόνια, πιάνο καθώς και ατομικά όργανα της προτίμησης των μαθητών. Όλα αυτά τα αξιολογώ με ποικίλους τρόπους ώστε να έχω μια σφαιρική γνώμη για τον μαθητή μου. Στα εργαστήρια ενημερωθήκατε για τα εργαλεία διαμορφωτικής αξιολόγησης και σας δόθηκε η ευκαιρία να μάθετε την τεχνική τού πώς να κατασκευάζετε μια ρουμπρίκα για να αξιολογείτε δεξιότητες, στάσεις κλπ. Θα δημιουργηθεί τράπεζα υλικού ώστε να μαζεύονται διάφορα εργαλεία/μέσα αξιολόγησης για να τα χρησιμοποιούμε μεταξύ μας. Επίσης σας αποστέλλεται το excel για αξιολόγηση των μαθητών που ετοιμάσαμε και που σύντομα θα γίνει webinar.
3. Έχουμε ως κύριό μας μέλημα, η θεωρία να βγαίνει βιωματικά και μέσα από πληθώρα μουσικών εμπειριών και όχι το αντίθετο. Ενθαρρύνονται πρωτότυπες διδακτικές πρακτικές που να κεντρίζουν το ενδιαφέρον των μαθητών μας. Μπορεί η διαρρύθμιση της τάξης, **ανάλογα με το μάθημα αλλά και την ψυχολογία μας**, να είναι κάποτε σε ημικύκλιο, κάποτε σε ομάδες, κάποτε σε σταθμούς χωρίς καρέκλες κλπ. *φτάνει να υπάρχει ποικιλία και όχι μονοτονία.*
4. **Συστήνεται να παρουσιάζουμε την παρτιτούρα (μουσική ανάγνωση και μουσική γραφή)**, τον οδηγό ακρόασης ή οτιδήποτε άλλο οπτικό, καλύτερα, όχι από τα πρώτα λεπτά του μαθήματος αλλά λίγο αργότερα. Είναι καλό να ξεκινήσουμε με μια δραστηριότητα που να εμπλακούν όλοι οι μαθητές (π.χ. ακρόαση, κίνηση, call & response).
5. Μιλούμε όσο γίνεται πιο λίγο. Οι μαθητές είναι οι πρωταγωνιστές. Εσείς είστε ο σκηνοθέτης, ο αφανής ήρωας.
6. Μια πιθανή ερώτηση που μπορεί να διαφωτίσει την επιτυχή εφαρμογή των πιο πάνω είναι: «Υπήρχε "καλή" μουσική στο μεγαλύτερο μέρος του μαθήματός μου;»

Επειδή μερικοί δείχνετε κάποια ανησυχία όσο αφορά την ύλη, **αυτή ΥΠΑΡΧΕΙ στους ΔΕΕ** οι οποίοι είναι χωρισμένοι **σε βαθμίδες (όχι σε τάξεις)**. Πιο κάτω μπορείτε να δείτε δείγμα από την βαθμίδα 3 και 4:

ΒΑΘΜΙΔΑ 3 (Ε΄ Δημοτικού - Α΄ Γυμνασίου)

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΑΚΡΟΑΣΗΣ

Δείκτες επιτυχίας

Οι μαθητές/ μαθήτριες:

3. Να περιγράφουν, να συγκρίνουν και να σχολιάζουν κριτικά μουσικές ακροάσεις (ηχογραφημένης ή ζωντανής μουσικής) από διαφορετικά είδη και στυλ, χρησιμοποιώντας μουσική ορολογία και με επίγνωση του κοινωνικοπολιτισμικού συγκειμένου της μουσικής (χώρος, περίσταση και σκοπός δημιουργίας του έργου).

Δείκτες επάρκειας

- **Χροιά:**
 - ο Φυσικοί και ηλεκτρονικοί ήχοι.
 - ο Είδη φωνής: σοπράνο, άλτο, τενόρος, μπάσο
 - ο Χροιά οργάνων όταν αυτά παίζουν σόλο ή έχουν πρωταγωνιστικό ρόλο σε ακρόαση ή παίζουν σε συνδυασμό με άλλα όργανα:
 - Όργανα της συμφωνικής ή άλλου είδους ορχήστρας
Ενδεικτικά: βιόλα, κόρνο, πίκολο, άρπα, τρομπόνι, μαρίμπα, τσέμπολο
 - ο Παραδοσιακά Κύπρου και Ελλάδας (Ενδεικτικά: σαντούρι, κανονάκι)
 - ο Είδη ορχήστρας
Ενδεικτικά: ορχήστρα τζαζ, ορχήστρα ροκ, παραδοσιακές ορχήστρες των χωρών που έχουν μελετηθεί.
- **Μελωδία:**
 - ο Μείζονα και ελάσσονα κλίμακα
 - ο Ημιτόνια και χρωματικές κλίμακες
- **Ρυθμός:**
 - ο Απλά και σύνθετα μέτρα
 - ο Ρυθμική μετατροπή
- **Μορφή:**
 - ο Διμερής, τριμερής, ροντό
- **Υφή:**
 - ο Υφή: Μονοφωνία, πολυφωνία, ετεροφωνία, ομοφωνία
- **Αρμονία:**
 - ο Ισοκράτης, οστινάτι, κανόνας, σύμφωνες και διάφωνες συνηγήσεις, τέλεια πτώση

π.χ. τα παιδιά πρέπει να φροντίσουμε μέχρι το τέλος της Α΄ γυμνασίου να τα γνωρίζουν αυτά!

ΒΑΘΜΙΔΑ 3 ΑΚΡΟΑΣΗ

Μέτρα και τονικότητες:

- Απλά και σύνθετα μέτρα (2/4, 4/4, 3/4, 6/8)
- Μικτά μέτρα: (7/8, 5/8, 9/8)
- Τονικότητες: Μείζονες και ελάσσονες κλίμακες, τρόποι, βυζαντινή κλίμακα.

Διαστήματα και μελωδικές γραμμές: τόνοι, ημιτόνια, 3^{ος} μικρής, 3^{ος}, 5^{ος}, 4^{ος}, οκτάβα, θηματική μελωδία προς τα πάνω και προς τα κάτω, ισοψής μελωδία.

Οι μαθητές μέχρι την Α΄ λυκείου να ξέρουν να διαβάζουν και να εκτελούν τα πιο κάτω !!

Βαθμίδα 4 (Β΄ Γυμνασίου - Α΄ Λυκείου)

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΟΡΓΑΝΑ)

Δείκτες Επιτυχίας

Οι μαθητές/μαθήτριες:

1. Να εκτελούν έργα ποικίλου ρεπερτορίου, ειδών και στυλ, επιδεικνύοντας δεξιότητες και γνώσεις:

- μουσικού γραμματισμού,
- τεχνικής επάρκειας, και
- ερμηνευτικής άποψης.

Δείκτες Επάρκειας

Μουσικό γραμματισμός

Ακριβής απόδοση των στοιχείων της μουσικής από παρτιτούρα που αφορούν, κυρίως, στα ακόλουθα:

- ο Ρυθμός: αίσθηση του παλμού, άνεση και ροή στον ρυθμό, ρυθμική ενέργεια, εναλλαγές και ευελιξία όπου απαιτείται
 - ο Ανάγνωση και εκτέλεση ρυθμού από παρτιτούρα:
 - Αξίες: παρεσιγμένο τέταρτο με όγδοο, όγδοο με δύο δέκατα έκτα, δύο δέκατα έκτα με όγδοο, όγδοο παρεσιγμένο με δεκατοέκτο, τρίηχο ογδών, συγκοπή όγδοο-τέταρτο-όγδοο
 - Μέτρα: Σύνθετα 6/8, Μικτά: 7/8, 5/8, 9/8
 - Άλλα ρυθμικά φαινόμενα: σύνδεση διάρκειας, ελλiptές μέτρο, πολυρυθμίο
- ο Μελωδία: ακρίβεια στις νότες και το τονικό ύψος
 - ο Ανάγνωση και εκτέλεση μελωδίας από παρτιτούρα: από το μεσαίο ντο μέχρι το Σολ
- ο Αρμονία: κατάλληλη απόδοση της αρμονίας
 - ο Ανάγνωση και εκτέλεση στοιχείων της αρμονίας από παρτιτούρα:
 - Συγχορδίες και μπορντούν (απλά, σπασμένα, σε διαφορετικά ύψη), οστινάτι/giffs/vamps, ισοκράτης (απλό, με διαφορετικά ρυθμικά σχήματα)
 - μέχρι μία δίεση και ύφεση σε μείζονα και ελάσσονα κλίμακα, προσθάβεια για κλίμακες μέχρι δύο σημεία αλλοιώσεων, Μείζονες τρόποι: ιόνιος, λύδιος, μισολύδιος, Ελάσσονες τρόποι: αιολικός, δώριος, φρύγιος
 - Πεντατονικές
- ο Ταχύτητα - Ένταση - Άρθρωση: κατάλληλες, επαρκείς και σαφείς διακυμάνσεις, προσεγγμένες εκφράσεις ποιότητα στους χρωματισμούς σύμφωνα με τις στυλιστικές απαιτήσεις του έργου, ανάγνωση και απόδοσή τους από παρτιτούρα
- ο Μορφή: Ανάγνωση και εκτέλεση από παρτιτούρα των μορφών Α-Α, Α-Β, Α-Β-Α, κανόνα, ροντό, στροφί-ρεφρέν, 12μετρο μπλουζ

ΜΟΥΣΙΚΗ

Τονίζεται ότι ο/η κάθε εκπαιδευτικός είναι επαγγελματίας επιστήμονας, μια ξεχωριστή και αξιοθαύμαστη οντότητα με χρόνια εμπειρίας. Συνεπώς, ο καθένας/καθεμιά μπορεί να προσαρμόσει κάποια από τα πιο πάνω στο δικό του/της προφίλ και στιλ.

*Όραμά μας, μέσω του μαθήματος της Μουσικής, είναι η ανάπτυξη όλων των μαθητών και των μαθητριών μέσα από εμπειρίες, οι οποίες εδραιώνουν τις δεξιότητες, τις γνώσεις, τις στάσεις και τις συμπεριφορές τους (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ και ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥΣ) έτσι ώστε, με την ενεργητική συμμετοχή τους ως **ακροατές, εκτελεστές και συνθέτες**, να επικοινωνούν μέσω της μουσικής και να οικοδομούν μια δημιουργική διά βίου σχέση με αυτή.*